

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/397/2014
Identifikačné číslo spisu:	5613201305
Dátum vydania rozhodnutia:	21.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5613201305.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom v Žiline, Hodžova č. 11, IČO: 31575951, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Antovszká, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bárdošova č. 2/A, IČO: 36866881, proti žalovanej C.B., bytom H., o zaplatenie 2 648,33 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7 C 53/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2013 sp. zn. 8 Co 440/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom z 30. apríla 2013 č.k. 7 C 53/2013-48 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 1 369,13 € s 8,5% ročným úrokom z omeškania od 26. septembra do zaplatenia. V zostávajúcej časti žalobu zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že účastníci konania uzavreli 23. februára 2007 Zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových služieb, na základe ktorej bol žalovanej zriadený účet č. XXXXXXXXXXXX (ďalej len „Zmluva“). Žalobca odstúpil 22. septembra 2008 od Zmluvy a vyčíslil debetný zostatok vo výške 1 367,47 €. Súd prvého stupňa poukázal na to, že ak vznikne na účte debetný zostatok alebo ak dôjde k prekročeniu povoleného prečerpania, má banka právo uplatniť úročenie debetu a následne takýto úrok zúčtovať na ťarchu účtu, prípadne účtovať sankčný poplatok, ktorý je spolu s debetnými úrokmi uvedený v sadzobníku. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a so zreteľom na ustanovenia § 497 a § 710 Obchodného zákonníka, ďalej § 517 ods. 1 a 2 a § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka a napokon § 3 nariadenia č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v znení do 31. decembra 2008), súd prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je opodstatnená v časti žalovanej istiny vo výške 1 369,13 €, preto žalobe v tejto časti vyhovel. Zvyšnú časť žaloby však nepovažoval za dôvodnú, preto ju zamietol.

Na odvolanie žalobcu proti zamietajúcemu výroku rozsudku súdu prvého stupňa Krajský súd v Žiline

rozsudkom z 29. novembra 2013 sp. zn. 8 Co 440/2013 rozsudok rozsudku prvostupňového súdu v napadnutej časti potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.); žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa správne zistil rozhodujúci skutkový stav a správne naň aplikoval príslušné zákonné ustanovenia. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku a odvolacie námietky žalobcu vyhodnotil ako nedôvodné, lebo sa nimi vecne správne a dostatočne náležitým spôsobom vyporiadal už súd prvého stupňa. Výrok o trovách odvolacieho konania odôvodnil § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 O.s.p.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním, v ktorom namieta nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Argumentoval tým, že Zmluvou bol založený absolútny obchodný záväzkový vzťah. Odstúpenie od Zmluvy nemá preto spätné účinky a všetky právne následky porušenia Zmluvy do odstúpenia od nej bolo potrebné považovať za zachované. Žalobca vzhľadom na to vyslovil názor, že mal nárok aj na sankčný poplatok vo výške 1 260,33 € odo dňa porušenia povinnosti. Ku konštatovaniu odvolacieho súdu, že Všeobecné obchodné podmienky, z ktorých žalobca v prejednávanej veci vyvodzoval svoj nárok, boli účinné od 1. mája 2012 (Zmluva však bola uzavretá už 23. februára 2007) dovolateľ uviedol, že len nedopatrením boli súdu predložené Všeobecné obchodné podmienky účinné od iného (nesprávneho) dátumu, inak sú však relevantné časti oboch dokumentov obsahovo takmer totožné. Z uvedených dôvodov žalobca navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu ďalšie konanie.

Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých rozhodnutí výslovne neustanovuje inak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovne uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Vzhľadom na to, že najvyšší súd nemá v dovolacom konaní možnosť preskúmať správnosť každého rozhodnutia odvolacieho súdu, nemá ani neobmedzenú možnosť „zjednať“ nápravu dôsledkov prípadných nedostatkov, chýb, neúplností alebo iných nesprávností vyskytujúcich sa v rozhodnutiach

všeobecných súdov. Zodpovedá to plne zásade, podľa ktorej právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej; to platí aj pre dovolacie konanie (I. ÚS 4/2011).

Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľa pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu účastníka stojaceho na opačnej procesnej strane. Porušenie princípov spravodlivého procesu totiž spočíva „v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa“ (II. ÚS 172/03).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj Roseltrans proti Rusku, rozsudok z roku 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z 23. júla 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z 18. januára 2007)].

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajné výnimky z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad.

2. Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, lebo po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo b/ ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale potvrdzujúci rozsudok, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyjadril svoj názor, ktorým by bol odvolací súd viazaný (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie žalobcu preto podľa § 238 O.s.p. nie je prípustné.

3. Dovolanie žalobcu by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto

ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998).

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

4. Pre prípad, že žalobca chcel obsahom svojho dovolania vyjadriť aj to, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že „inou vadou“ (v § 237 ods. 1 O.s.p. neuvedenou) sa rozumie také porušenie procesných predpisov, ktoré mohlo mať vplyv na výrok napadnutého rozhodnutia. Ide predovšetkým o porušenie procesných práv účastníka, ktoré nemožno podriaďovať pod § 237 ods. 1 O.s.p., ale ich dôsledok sa mohol prejaviť na výsledku konania, ktorý je formulovaný vo výroku meritórneho súdneho rozhodnutia. Pri hodnotení konkrétne namietanej vady dovolací súd skúma, či by obsah výroku rozhodnutia bol iný, ak by k predmetnej vade konania nedošlo.

„Iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), úspešne však môže byť uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

5. Dovolateľ namietal, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Tvrdí, že súdy nesprávne posúdili obsah právneho vzťahu založeného Zmluvou, aplikovali naň nesprávny právny predpis a v dôsledku toho úkonom účastníkov daného právneho vzťahu pripísali nenáležité právne následky, resp. z úkonov účastníkov nevyvodili tie následky, ktoré by museli vyvodiť, ak by aplikovali správny právny predpis.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok vecnému posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

6. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípádny nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový

stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

7. So zreteľom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva z § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo procesné vady vymenované v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

8. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovanej nepriznal náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.